

Hvordan vil Mattilsynet møte nye sykdommer og større risiko?

Joakim Lystad

Administrerende direktør, Mattilsynet

Innhold

- **Bakgrunn**
- **Hva ønsker Mattilsynet?**
- **Hvorfor er dette viktig?**
 - Risikonivå i endring
 - Mattilsynets virkemidler for barrierer
 - Konsekvenser om ikke nye risikoer håndteres
- **Eksempler på innsatsområder**
- **Kan vi omprioritere ressurser til dette?**
- **Konklusjon**

Bakgrunn – Utviklingstrekk

- **Klima**

- Global oppvarming - Høyere temperaturer, mer ekstremvær
- Biologiske produksjoner blir påvirket

- **Globalisering**

- Verden knyttes tettere sammen
- Økt handel og forflytning av folk og dyr

St.meld. nr. 39

(2008-2009)

Klimautfordringene –
landbruket en del av løsningen

Bakgrunn – Utviklingstrekk

- **Næringsutvikling**

- Strategi for miljømessig bærekraftig havbruksnæring (2009)
- Ta landet i bruk! (2007-2009)
- Smaken av Norge (2008-2010)

- **Brukerorientering**

- Fornyet offentlig sektor – brukerorientering, åpenhet, effektivisering og medvirkning
- Teknologisk utvikling, økte krav fra brukere, befolkningsendringer

Bakgrunn – Endringer vi ser allerede i dag

1400 griser nødsslaktes i Nord-Trøndelag

Av Mats Røhrlig 13.10.2009 kl. 14:56 Kilde: VG NETT

1400 griser skal nødsslaktes i Nord-Trøndelag på grunn av influensasmitte.

TAR BILFEN SLANSER: Matlosynet skal slakte de to grisebesetningene i Nord-Trøndelag som har fått påvist svineinfluensa. Foto: SCENPIO

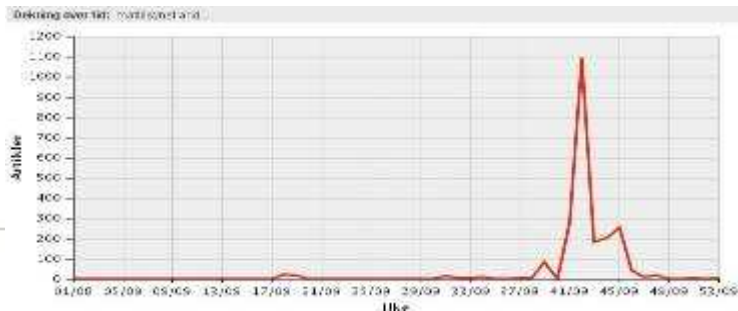
Matlosynet bekrefter at de har vedtatt nedslaktning av en grisebesetning i Skogn i Nord-Trøndelag som har fått påvist svineinfluensa.

VG Nett følger

Svineinfluensa / RSS

Lag din egen RSS

Les også:

Avlsbønder frykter milliontap

For første gang er svineinfluensa påvist i en besetning med avlsgriser.

Publisert 20.10.2009 07:12

SVINEINFLUENSA I AVLSBESETNINGER
 Målet kan komme til å svekkes etter at det er påvist svineinfluensa i en avlsbesetning. For de øvrige besetningene handler det om at svineinfluensa på griser.

Oppdretteren frykter milliontap
 Verdalbonden Jan Morten Ullør er bekymret etter at det er påvist svineinfluensa i hans avlsbesetning. For de øvrige besetningene handler det om at svineinfluensa på griser.

SVINEINFLUENSA HOS GRISER
 Matlosynet avslutte 23. oktober at to avlsbesetninger i Nord-Trøndelag var smittet av svineinfluensa. Dette er

SVINE MED SVINE: Landbruksminister Lars Petter Nord, ansvar for utvalgte avlsgriser, som er smittet av svineinfluensa. Det er første gang svineinfluensa er påvist i en avlsbesetning i Norge. Foto: Christian Thorsen/NTN-Uskiftet

- Det er en alvorlig situasjon ^{net}

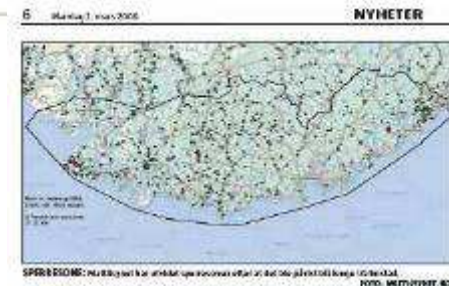
Bakgrunn – Endringer vi ser allerede i dag

Får 6 000 per melkeku

Flere bønder i Agder får årets blåttunge, og i februar blir det innført en kompensasjon for å hindre videre smitte av blåtunge.

Bønder som ligger innenfor sperresona for blåtunge, får likvel kompensasjon av staten.

1/2 pris på oppgradering av luger i januar og februar

Sjokkmelding til bondeleder

Nestleder i Åsland-Ågder bondeleg, Kristian Ulfvåg, fikk fredag sjokkmeldingen – en ny kompensasjon for behandling var strøket med den allerede gjeldende kompensasjonen for blåtunge.

Ulfvåg sier at han er svært skuffet over at den nye kompensasjonen er så lav. Han mener at dette vil gjøre det vanskelig for bønder som har fått blåtunge å dekke kostnadene for behandling. Han sier at dette er en svært dårlig løsning, og at det er viktig at staten tar ansvar for å dekke kostnadene for behandling av blåtunge.

1/2 pris på oppgradering av luger i januar og februar

Statens landbruksvesen har annonsert at det blir gitt halv pris på oppgradering av luger i januar og februar. Dette gjelder for alle typer luger, og er en svært viktig tiltak for å hindre smitte av blåtunge.

Mattilsynet til kamp mot blåtunge

Myndighetene forbereder seg på å vaksine nære inn til en million stoffer og gått i Sør-Norge for å hindre spredning av sykdommen blåtunge.

OLE MAGNUS RAPP
Landbruksminister

Landbruksminister Ole Magnus Rapp sier at han er svært opptatt av å hindre smitte av blåtunge. Han sier at det er viktig at staten tar ansvar for å dekke kostnadene for behandling av blåtunge, og at det er viktig at det blir gitt halv pris på oppgradering av luger i januar og februar.

Tungen blir blålig, derav navnet blåtunge. Bildet er fra Veterinærinstituttets brosjyre.

Mattilsynet til kamp mot blåtunge

Myndighetene forbereder seg på å vaksine nære inn til en million stoffer og gått i Sør-Norge for å hindre spredning av sykdommen blåtunge.

OLE MAGNUS RAPP
Landbruksminister

Landbruksminister Ole Magnus Rapp sier at han er svært opptatt av å hindre smitte av blåtunge. Han sier at det er viktig at staten tar ansvar for å dekke kostnadene for behandling av blåtunge, og at det er viktig at det blir gitt halv pris på oppgradering av luger i januar og februar.

Kostbart – I Sverige er det brukt over 120 millioner kroner på vaksiner. Vi må derfor være oppmerksomme på at det er viktig at det blir gitt halv pris på oppgradering av luger i januar og februar.

Statens landbruksvesen har annonsert at det blir gitt halv pris på oppgradering av luger i januar og februar. Dette gjelder for alle typer luger, og er en svært viktig tiltak for å hindre smitte av blåtunge.

Bakgrunn - konklusjon:

**Vi forventer en vesentlig endring
i risikobildet**

Mattilsynet ønsker

Å forebygge og håndtere nye hendelser og uønskede tilstander som skyldes utvikling i klima, globalisering, næringsutvikling og brukerorientering, på en effektiv og samfunnsnyttig måte

gjennom å styrke innsatsen innenfor følgende fire områder:

- *Tilsyn, inkludert styrket overvåking*
- *Kompetanseutvikling*
- *Kommunikasjon*
- *IKT*

Hvorfor er dette viktig?

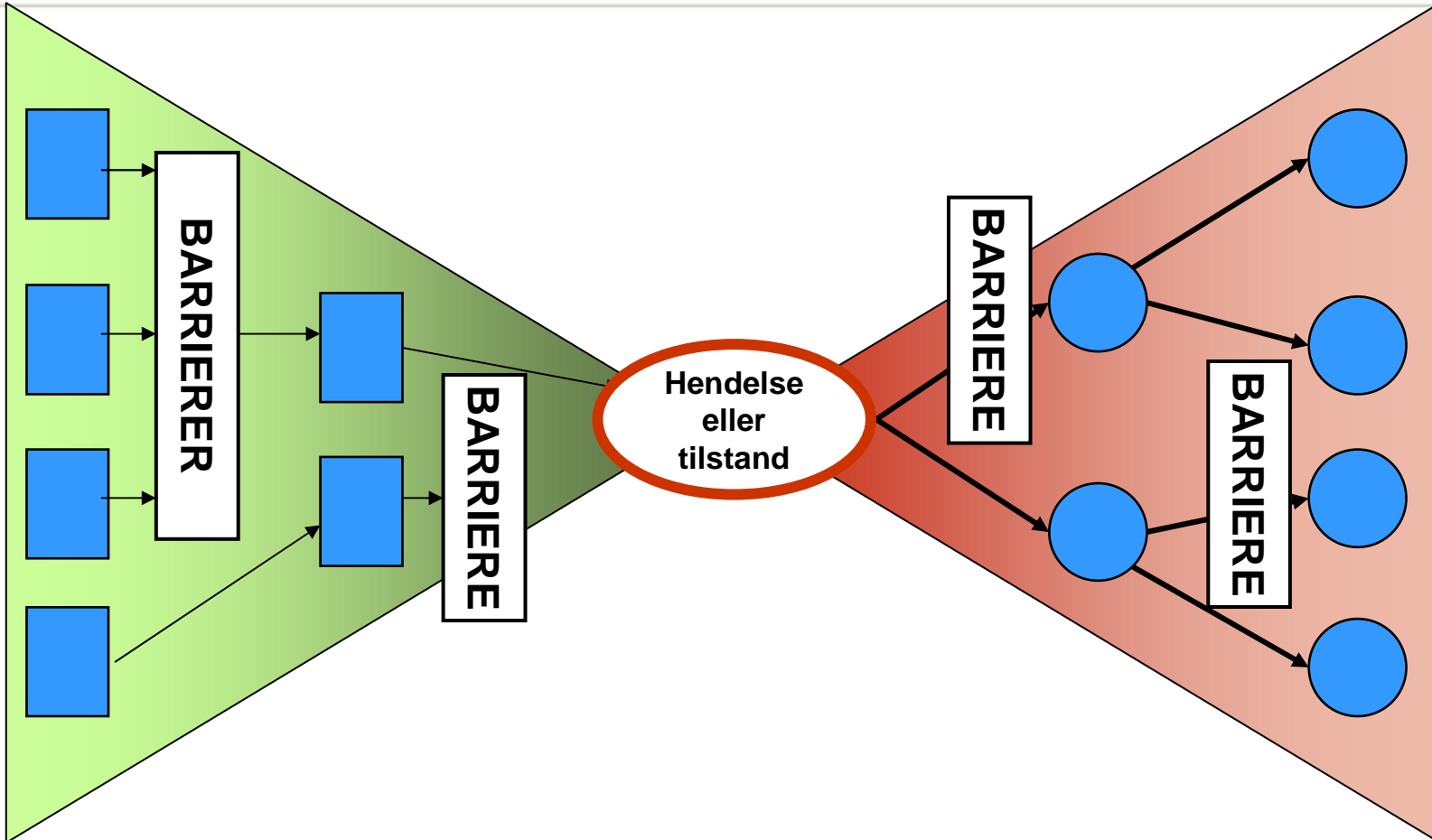

Bakenforliggende årsaker

Direkte årsaker

Umiddelbare konsekvenser

Følge-konsekvenser

En risiko kan ha én eller flere årsaker til at den potensielt inntreffer (sannsynlighet).

En risiko kan ha én eller flere konsekvenser hvis den inntreffer (konsekvens)

Hvorfor er dette viktig?

- Regelverk – utvikling og veiledning
- Tilsyn - regelverksetterlevelse
- Kommunikasjon – informerte valg og toveis dialog
- Kompetanse – riktig og nok også på nye utfordringer
- Overvåking og kartlegging
- Beredskap

Hvorfor er dette viktig?

God kunnskap, overvåking og forvaltning ifbm blåtunge sparte Norge for store millionbeløp

2006

Utbrudd i Nederland

2007/2008

Overvåkingen starter i Norge

2007

Utbrudd i Danmark

2008

Utbrudd i Sverige

Feb. 09

Overvåking
Første to påvisninger

Mars 09

To nye besetninger påvist

Apr. 09

Kartlegging avsluttet.
Smittfarlige dyr fjernet

Apr. 09

Storsone etableres

Des. 09

Sperresonen oppheves

Hvorfor er dette viktig?

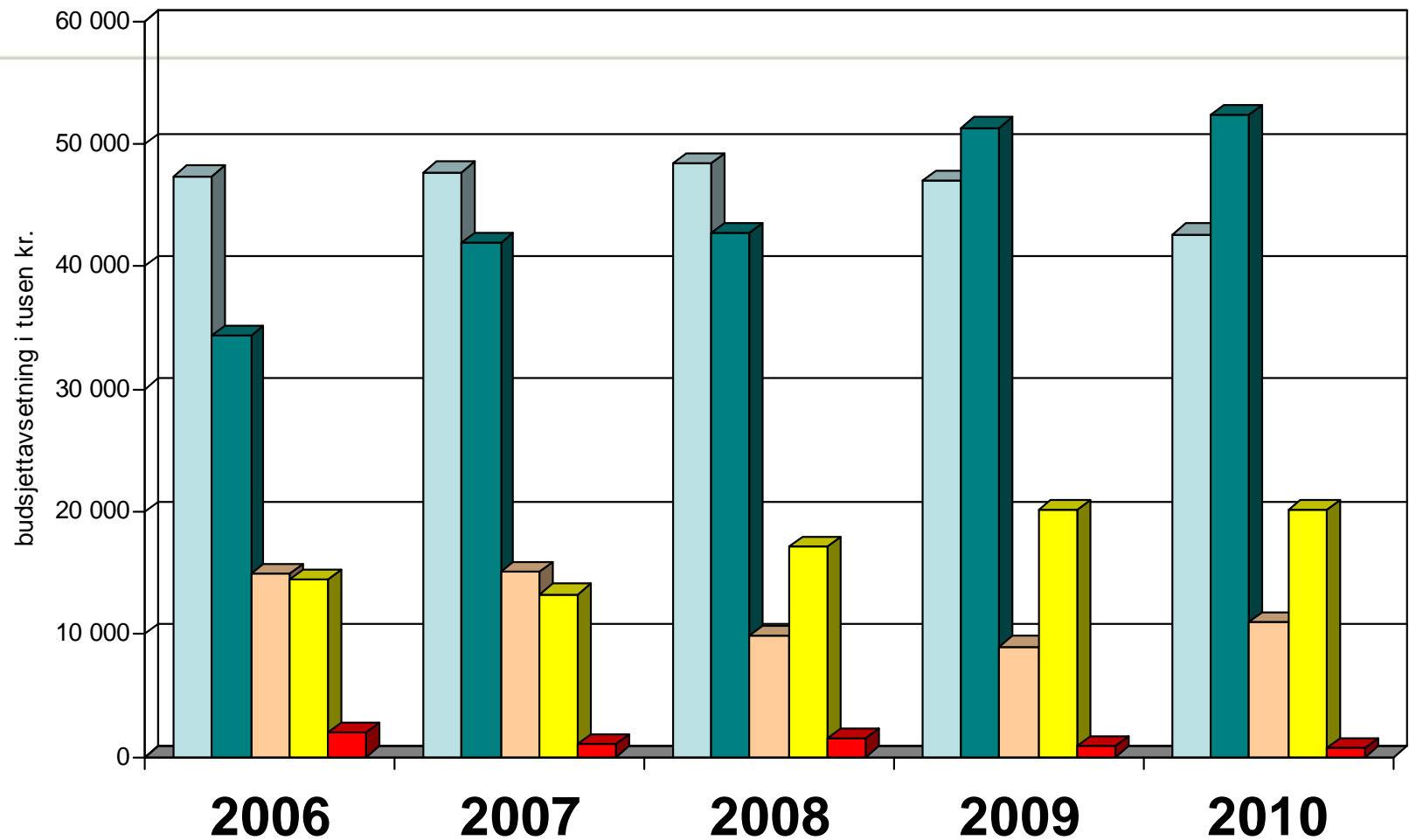
Direkte konsekvenser

- Produksjonstap
- Kostnader til behandling
- Ekstraordinære kostnader

Indirekte konsekvenser

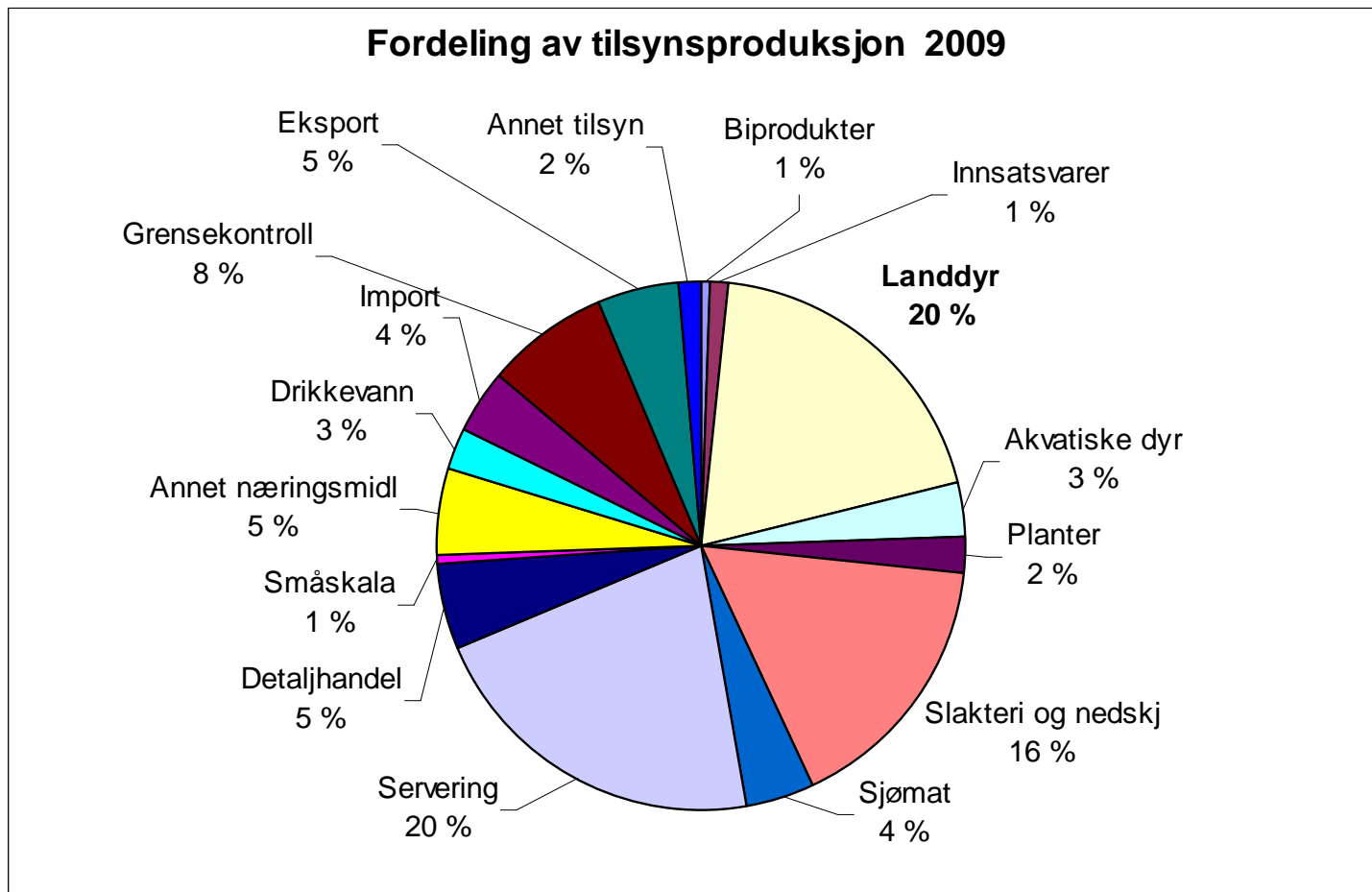
- Miljøeffekter
- Dyrehelse/dyrevelferd
- Human helse
- Markedseffekter
- Redusert effekt av næringsutvikling
- Sysselsetting og bosetting

Innsatsområde – Kontroll og overvåking

□ Landdyr/ dyrehelse ■ Fisk og sjømat ■ Planter og veg. mat ■ Animalsk mat ■ Annet/ kosmetikk

Innsatsområde - Tilsyn

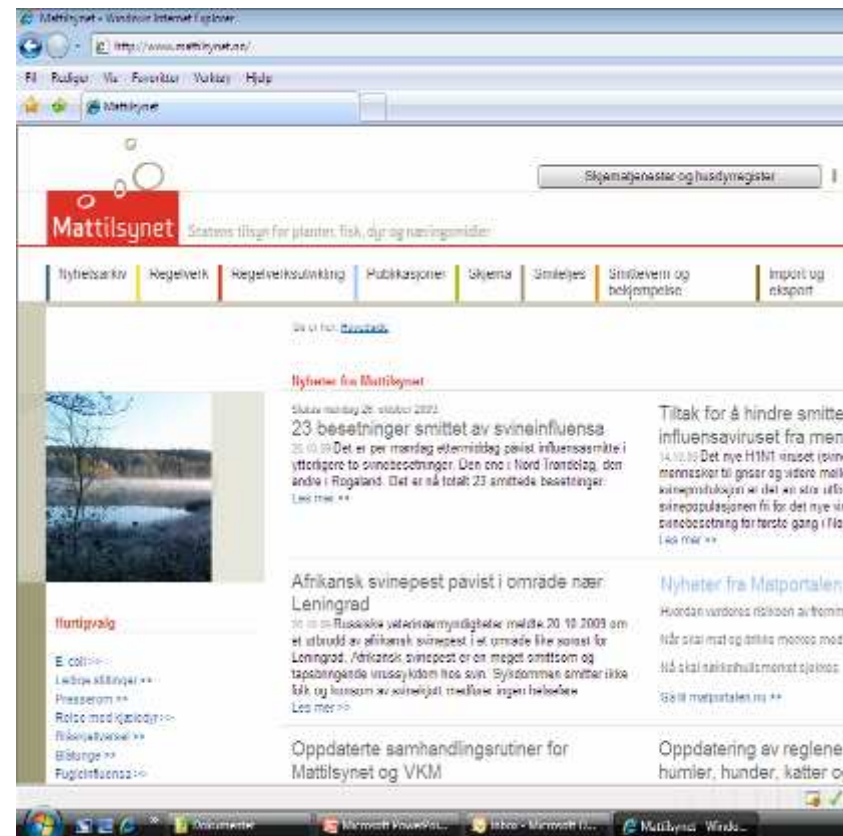
Innsatsområde - Kompetanse

- **Det er behov for større satsing på**
 - Kompetanse hos eget personell
 - Kompetanse og samarbeid med brukerne
 - Kompetanse og samarbeid med privatpraktiserende veterinærer

Innsatsområde – IKT/Kommunikasjon

- **Normalt antall treff:**
60.000-120.000 besøk daglig
Gjennomsnittlig datamengde daglig: 1-2 gigabyte
- **Foreløpig rekord 13.oktober**
967.000 besøk
7,88 gigabyte

Kan vi omprioritere ressurser til dette?

- **Mattilsynet opplever at det har vært en forskyvning av ressursbruk fra forebygging til reparasjon**
 - Vi er bekymret for en ytterligere forskyvning i denne retningen
- **Mattilsynet har gjennomført en betydelig effektivisering**
 - Vi tror ikke det er realistisk at ytterligere effektivisering alene kan finansiere nødvendig fornying/utvidelse av barrierer
- **Omprioritering fra andre områder**
 - Kan være uforsvarlig og kan flytte "flaskehalsen" til andre viktige områder.

Konklusjon

- **Opprettholdelse av dagens risikonivå krever nye og/ eller utvidede barrierer.**
- **Mattilsynet ønsker å styrke seg innenfor følgende fire områder:**
 - Tilsyn, inkludert overvåking
 - Kompetanseutvikling
 - Kommunikasjon
 - IKT

Vi vil ikke bli som Jernbaneverket og NSB

Togene går som normalt i dag

Brann stopper lokaltog

Store togforsinkelser i morges

Bare seks av ti tog var i rute

Mattilsynet